

FAMILIEHISTORIE: Carmen Rodriguez har brukt 14 år på å skrive romanen «Chiles døtre». Gjennom tre kvinner får lesere innsikt i Chiles historie, før og etter militærkuppet i 1973. – Jeg følte at denne historien måtte ut til leserne, sier hun. Foto: Jacques Hvistendahl

Hevnen er kjærlighet

Forfatter Carmen Rodriguez flyktet fra Chile tre måneder etter militærkuppet. I «Chiles døtre» får ei ung kvinne vite at en torturist kan være hennes biologiske far.

40 ÅR ETTER KUPPET

Tekst: **Trude Ringheim**
tri@dagbladet.no

«Ut av det onde skapte hun det vakreste», er sitatet på boka. Den starter med at Tania i Vancouver får et rekommandert brev. En dommer ber henne om å ta en

DNA-prøve. Det pågår en retts-sak mot en politimann som i tida etter militærkuppet 11. september 1973 skal ha torturert kvinnelige, politiske fanger som satt fengslet i Londres 38 i Santiago. En av kvinnene kan være Sol Martinez – Tanias mor.

– Jeg ville starte romanen med det sentrale temaet: Hvordan møte vold og tortur, sier Carmen Rodriguez i Oslo. Hun forlot Chile som 25-åring, sammen med mann og døtre, tre måneder etter kuppet til Augusto Pinochet, og har vært aktiv for motstandsbevegelsen i eksil i Canada.

– Å skrive er å bruke verktøyet, språket, som et våpen i søken etter rettferdighet, sier hun.

Tre generasjoner

Leserne følger Soledad, Sol og Tania, kvinnene i familien Martinez, gjennom 70 år.

– Sol er løselig basert på meg

selv, Soledad på min mormor og Tania er basert på trekk hos mine barn. Men romanen er først og fremst basert på de virkelige hendelsene som rystet og preget Chile og som fortsatt gjør det i dag.

Motsetningene mellom Soledad og hennes opprørske datter Sol, er harde.

– Etter tre år med Salvador Allende som president, er familien polarisert, slik Chile var før kuppet.

En sønn, en ung ektemann og nære venner blir fengslet og «for-svinner».

– De politiske hendelsene og volden angår Soledad personlig når hennes sønn blir drept. Tragedien gjør at alt hun før har vært

opptatt av, blir detaljer. Det aller viktigste i livet er hvorvidt du er i live eller ei.

Sol overlever fengsling og tortur, men beholder kampviljen, utrolig nok.

Ekte idealist

– Hun har en sterk tro på at forandring er nødvendig. Hun representerer en generasjon som finnes i hele Latin-Amerika. Vi var unge, optimistiske, naive og litt gjerne. Jeg har kjent mange slike mennesker, som selv om de ble torturert og lemlestet, fortsatte å være optimistiske.

– **Hvorfor fylles hun ikke av hevntanker og hat?**

– Det er en seier ikke å bli som

dem, ikke bli et monster, ikke bli en informant, men å leve et liv med integritet.

På svarteliste

Carmen Rodriguez og ektemannen befant seg på myndighetenes svarteliste.

– Vi kunne dra fordi vi tilhørte middelklassen og hadde bil og eiendeler å selge. Andre var ikke like heldige.

I november er det valg i Chile. Sosialisten Michelle Bachelet, første kvinnelig president fra 2006–2010, er sterkeste kandidat. Hun er datter av generalen som forble lojal mot president Allende under kuppet.

– Å være kvinnelig president og sosialdemokrat i et macho, patriarkalsk samfunn, er imponerende. Men det bekymrer meg at demokratiet fortsatt er basert på Pinochets statsforfatning og på økonomisk nyliberalisme.

Det er en seier ikke å bli som dem, ikke bli et monster.

Carmen Rodriguez, forfatter av «Chiles døtre»